

ג:

רבן גמליאל פרק חמישי יבמות

עין משפט
גז מוצה

מוסרת הש"ס

(א) ולקחן כל: קה"ל,
(ב) ודברים בהן.

הגרות הב"ח

(א) רש"י ד"ה וזו ביאה
וכי לבי מן נתיבות שני
גיטין וחליה:

א א מ"י פ"ה מהלכות
יבום הלכות ד' טו"ט
א"כ ט"ו סוף ק"ה ט"ו
ח ב מ"י שם הלכה ו'
טו"ט שם ט"ו ט"ו
ב ג מ"י שם טו"ט שם
ט"ו ט"ו
ד י מ"י שם טו"ט שם
ט"ו ט"ו
יא ה מ"י שם הלכה טו
טו"ט שם ט"ו ט"ו
יב ט"ו ט"ו
יג ט"ו ט"ו
יד ט"ו ט"ו
טו ט"ו ט"ו
טז ט"ו ט"ו
יז ט"ו ט"ו
יח ט"ו ט"ו
יט ט"ו ט"ו
כ ט"ו ט"ו
כא ט"ו ט"ו
כב ט"ו ט"ו

הוספות ישנים

ובירוב לא מהני חליה
נמי לא מהני, ואם תאמר
הלא כתיבא בקרא הדיא
חליה וי"ל שאיתו דלרין
חליה עם גט דבאר נשים
ויטריך בימה טו וחליה
אבל אין למר דבאשה
בעלמא נמי חליה חליה
דאי חליה לא חליה ואיתו
דבט נמי לא חליה וזו
דכתיב דהיא גט תאמר
דהיני טו חליה טו
דלמירין חליה טו טו טו
ו"ל דיקח בימה ש"ך
שפיר גט וחליה אבל בשאר
נשים לא ש"ך קריאה כמו
בימה ולא ש"ך כה חליה
כלל ולא חלי נטעמי שאל
ייעיל גט בשאר נשים:

עשה מאמר בוז ומאמר בוז צריכות ב' גיטין והצ"צה. הכל ש"ך
להקשות דיתן גט לאחת מהן למאמרו ותשמרי אדך ועליל
פ"י (דף לב. ד"ה גט): **צריכות ב' גיטין והצ"צה.** למ"ד חליה
פסולה לריבה לחזור הכל צעו ב' חליות וקאי נמי לריכות חליה
וגטמון דקתני עשה מאמר ונתן
בז צריכה גט וחליה הא דלא קתני
ולריכות חליה לשון רבים אידי דקתני
לריכה גט לשון יחיד נקט נמי גבי
חליה לשון יחיד: **מדרגא לא טהני**
הצ"צה נמי לא טהניא. באשה דעלמא
ליכא למיחש שמה יאמרו מדהליה לא
מהני גט נמי לא מהני דבאשה לא
ש"ך חליה וקריאה ואין לומר דתיבעי
יבמה גט וחליה משום דלא יאמרו
מדהליה לחודה מהניא גט נמי מהני
דכחא לא יעשו שיפטרוהו בלא חליה
דכחא ה"רין הכמוז חליה אבל
הכא מיישנן שואמרו מה שהנריך
הכמוז חליה היינו מלמד הגט שהוא
בכל הנשים ויאמרו מדגט לחודיה לא
מהני חליה נמי לא מהניא ואחי למיבעל
אחר חליה: **ואתי אביבעא** אחר
ביאה. אבל השתא דמהני לא מיישנן
שמה יאמרו כי היכי דמהני ביאה
אחר גט ומאמר מהני נמי אחר
ביאה וחליה ואחי למיבעל אחר
ביאה כמו אחר מאמר דאחר מאמר
נמי אסור למיבעל:
דמסקפא

אחר מאמר אבל גט אחד ביבמה [ומאמר אחד ביבמה] מהני מ"ט אמור
רבנן גט ביבמה מהני משום דמהני בעלמא דאי אמרת לא מהני אמרי
גט להוציאה וחליה להוציאה ומדרגא לא מהני חליה נמי לא מהני ואתי
למיבעל אחר חליה ומאי טעמא? אמור רבנן מאמר ביבמה מהני משום
דמהני בעלמא דאי אמרת לא מהני אמרי מאמר לקנות וביאה לקנות
ומדמאמר לא מהני ביאה נמי לא מהניא ואחי למיבעל אחר ביאה
ומ"ט אמור רבנן ביאה פסולה יש אחריה כלום אמרי אי ביאה אחר הגט
היא גזירה ביאה אחר הגט משום ביאה אחר חליה ואי ביאה אחר
מאמר היא גזירה ביאה אחר מאמר משום ביאה אחר ביאה ומ"ט אמור
רבנן יאה חליה פסולה אין אחריה כלום אמרי מאי לגזור נגזור חליה
אחר הגט משום חליה אחר חליה כל כי הני תחלוין ותיויל ליגזור
חליה אחר מאמר משום חליה אחר ביאה אטו חליה אחר מאמר מי
לא בעיא גט למאמרו חליה אחר ביאה נמי בעיא גט לכיאתו אמר רבא
מ"ט

אין אחר חליה כלום. ארישא קאי ואסיפא ש"ך למימר אין אחר ביאה כלום ובגמרא [ג.] קמיבעיא לה: בין שני יבמין ליבמה אחת. בכל
הדין האמור למעלה ביבם א' וב' יבמות: **חלן ועשה מאמר ונתן גט ובעל כו.** איכס א' ואיבמה אחת קמהדר. ואע"ג דתניא לעיל
הדר תיאל הכא משום סיפא דביאה חליה כדקתני חליה בין בחתלה בין בחמטע בין בחמטע בין בחמטע בין בחמטע בין בחמטע בין בחמטע
בזמן שהיא בחתלה כו' ולאשמועינן פלוגתא דרבי נחמיה ורבנן: **בין בחתלה בין בחמטע.** בין מאמר לגט כגון גט לזו וחלן לזו וחזר
ועשה בה מאמר או בעלמא הגט לא מהני מאמר ולא בעיא גט למאמרו: **כסוף.** אחר מאמר וגט חלן אין אחריה כלום וחליה
גמורה היא וזו אחר עביד מאמר לא בעיא גט דחליה גירושין גמורים היא וקמה בלאו גמור עליה וע"ג דחליה פסולה הוא: **הביאה**
בחמטע. כגון גט לזו וחזר ועשה מאמר בשלישית אסור בקרובותיה: **ובסוף.** גט לזו ומאמר לזו וחזר ויבא על האחת יש אחר
ביאה זו זיקת יבמין וכי מפיק לה בעיא חליה ולא סגי לה בגט: אין אחריה כלום. ונפקא בגט ובכל חליה וזו אחר קדיש לאדך אחר
ביאה לא מהני: **נב' אבל גט אחד ביבמה או מאמר אחד ביבמה מהני.** גט ביבמה למיסק עליה בלא יבנה וסוד לא ייבם ומאמר
גט ביבמה מהני לה להצריכה גט למאמרו אי בעי לאסוקה: **מ"ט אמור רבנן גט ביבמה מהני.** הא מדאורייתא חליה הוא דמהני בה ומשום
גט לא קרינא בה שלא בנה: **משום דבעלמא מהני.** בכל הנשים להתגרש וזו אמרת כחא לא מהני ואם רצה לכנסה אחר הגט יבסוד:
אמרי. איכס גט להוציא וחליה נמי להוציא מדגט לא מהני ליה כו': ומ"ט אמור רבנן מאמר ביבמה מהני. לאסור חתונה עליו הא מן
התורה קנין לא היו ביבמה אלא בביאה: **משום דמהני בעלמא.** קדושי אשה קונים אותה: **ואחי למיבעל אחר ביאה.** והוא ליה בוגה שמי
במים דליסורא דאורייתא: **ומ"ט אמור רבנן ביאה פסולה יש אחריה.** זיקת יבמין דתתן לעיל מאמר בוז ובעל לזו לריכות שני גיטין
וחליה ולא אמרינן תיסקי לבעלת ביאה בגט בלא חליה ומיפטר אף חתונה בביאה מן החליה: אי ביאה אחר הגט היא. כגון גט לזו
ובעל לזו דלמירין לריכה גט וחליה ולא סגי בגט לחודיה כשאר יבמה שכונסה: **גזירה ביאה אחר הגט משום ביאה אחר חליה.** דאי
אמרת תיסקי לה גט אחי למימר מדקניא ביאה אחר הגט בביאה גזירה גרידתא אלמא מעליותא היא ואחי למיבעל לכתחלה אחר חליה: **דאי**
ביאה אחר מאמר היא. כגון מאמר לזו ובעל לזו להכי תנן לריכות (א) שנים גט וחליה דאי אמרת בגט סגי לה אמרי ביאה של זו
אחר קנין של זו מעליותא היא ואחי למיבעל ביאה אחר ביאה וקא פגע באסור אשת אח: **חליה פסולה.** שאמר גט אי אחר מאמר:
אין אחריה כלום. דאי הדר עבד מאמר או גט בשלישית לא מהני: **משום חליה אחר חליה.** דלא יתי למיחלן לשמי יבמות זו אחר
זו או שני יבמין ליבמה אחת זה אחר זה: **כל כי הני חלון ותיויל.** כוונת מאי איכפת לן כל ימיה תחלוין: **משום חליה אחר ביאה.**
דלא יתי למימר יבמה כונסה יולדת בחליה בלא גט לא אמו למימר הכי דלטו חליה אחר חליה נמי לא בעיא גט למאמרו. והא
דלמירין אין אחריה כלום דכדכ העשוי אחריה קאמר דאי הדר עביד גט או מאמר או חליה בחתונה לא מיסתר בקרובותיה:
מאי

אחת יבמה אחת ליבם אחד ואחת שתי
יבמות ליבם אחד כיצד עשה מאמר בוז
ומאמר בוז צריכות שני גיטין וחליה? מאמר
בוז וגט לזו צריכה גט וחליה? מאמר בוז
ובעל את זו צריכות ב' גיטין וחליה? מאמר
בוז וחלן לזו הראשונה צריכה גט וגט לזו
וגט לזו צריכות הימנו חליה? גט לזו ובעל
את זו צריכה גט וחליה? גט לזו ומאמר
בוז צריכה גט וחליה? גט לזו וחלן לזו
אין אחר חליה כלום? חלן וחלן או חלן
ועשה מאמר נתן גט ובעל או בעל ובעל
או בעל ועשה מאמר נתן גט וחלן אין אחר
חליה כלום בין יבם אחד לשתי יבמות
בין שני יבמין ליבמה אחת חלן ועשה
מאמר נתן גט ובעל או בעל ועשה מאמר
ונתן גט וחלן אין אחר חליה כלום בין
בתחלה בין באמצע בין בסוף? והבעילה
בזמן שהיא בתחלה אין אחריה כלום באמצע
ובסוף יש אחריה כלום? רבי נחמיה אומר
אחת בעילה ואחת חליה בין בתחלה בין
באמצע בין בסוף אין אחריה כלום: **גמ' עד**
כאן לא פליגי אלא בגט אחר גט ומאמר
אחר מאמר אבל גט אחד ביבמה [ומאמר אחד ביבמה] מהני מ"ט אמור
רבנן גט ביבמה מהני משום דמהני בעלמא דאי אמרת לא מהני אמרי
גט להוציאה וחליה להוציאה ומדרגא לא מהני חליה נמי לא מהני ואתי
למיבעל אחר חליה ומאי טעמא? אמור רבנן מאמר ביבמה מהני משום
דמהני בעלמא דאי אמרת לא מהני אמרי מאמר לקנות וביאה לקנות
ומדמאמר לא מהני ביאה נמי לא מהניא ואחי למיבעל אחר ביאה
ומ"ט אמור רבנן ביאה פסולה יש אחריה כלום אמרי אי ביאה אחר הגט
היא גזירה ביאה אחר הגט משום ביאה אחר חליה ואי ביאה אחר
מאמר היא גזירה ביאה אחר מאמר משום ביאה אחר ביאה ומ"ט אמור
רבנן יאה חליה פסולה אין אחריה כלום אמרי מאי לגזור נגזור חליה
אחר הגט משום חליה אחר חליה כל כי הני תחלוין ותיויל ליגזור
חליה אחר מאמר משום חליה אחר ביאה אטו חליה אחר מאמר מי
לא בעיא גט למאמרו חליה אחר ביאה נמי בעיא גט לכיאתו אמר רבא
מ"ט

אין אחר חליה כלום. ארישא קאי ואסיפא ש"ך למימר אין אחר ביאה כלום ובגמרא [ג.] קמיבעיא לה: בין שני יבמין ליבמה אחת. בכל
הדין האמור למעלה ביבם א' וב' יבמות: **חלן ועשה מאמר ונתן גט ובעל כו.** איכס א' ואיבמה אחת קמהדר. ואע"ג דתניא לעיל
הדר תיאל הכא משום סיפא דביאה חליה כדקתני חליה בין בחתלה בין בחמטע בין בחמטע בין בחמטע בין בחמטע בין בחמטע בין בחמטע
בזמן שהיא בחתלה כו' ולאשמועינן פלוגתא דרבי נחמיה ורבנן: **בין בחתלה בין בחמטע.** בין מאמר לגט כגון גט לזו וחלן לזו וחזר
ועשה בה מאמר או בעלמא הגט לא מהני מאמר ולא בעיא גט למאמרו: **כסוף.** אחר מאמר וגט חלן אין אחריה כלום וחליה
גמורה היא וזו אחר עביד מאמר לא בעיא גט דחליה גירושין גמורים היא וקמה בלאו גמור עליה וע"ג דחליה פסולה הוא: **הביאה**
בחמטע. כגון גט לזו וחזר ועשה מאמר בשלישית אסור בקרובותיה: **ובסוף.** גט לזו ומאמר לזו וחזר ויבא על האחת יש אחר
ביאה זו זיקת יבמין וכי מפיק לה בעיא חליה ולא סגי לה בגט: אין אחריה כלום. ונפקא בגט ובכל חליה וזו אחר קדיש לאדך אחר
ביאה לא מהני: **נב' אבל גט אחד ביבמה או מאמר אחד ביבמה מהני.** גט ביבמה למיסק עליה בלא יבנה וסוד לא ייבם ומאמר
גט ביבמה מהני לה להצריכה גט למאמרו אי בעי לאסוקה: **מ"ט אמור רבנן גט ביבמה מהני.** הא מדאורייתא חליה הוא דמהני בה ומשום
גט לא קרינא בה שלא בנה: **משום דבעלמא מהני.** בכל הנשים להתגרש וזו אמרת כחא לא מהני ואם רצה לכנסה אחר הגט יבסוד:
אמרי. איכס גט להוציא וחליה נמי להוציא מדגט לא מהני ליה כו': ומ"ט אמור רבנן מאמר ביבמה מהני. לאסור חתונה עליו הא מן
התורה קנין לא היו ביבמה אלא בביאה: **משום דמהני בעלמא.** קדושי אשה קונים אותה: **ואחי למיבעל אחר ביאה.** והוא ליה בוגה שמי
במים דליסורא דאורייתא: **ומ"ט אמור רבנן ביאה פסולה יש אחריה.** זיקת יבמין דתתן לעיל מאמר בוז ובעל לזו לריכות שני גיטין
וחליה ולא אמרינן תיסקי לבעלת ביאה בגט בלא חליה ומיפטר אף חתונה בביאה מן החליה: אי ביאה אחר הגט היא. כגון גט לזו
ובעל לזו דלמירין לריכה גט וחליה ולא סגי בגט לחודיה כשאר יבמה שכונסה: **גזירה ביאה אחר הגט משום ביאה אחר חליה.** דאי
אמרת תיסקי לה גט אחי למימר מדקניא ביאה אחר הגט בביאה גזירה גרידתא אלמא מעליותא היא ואחי למיבעל לכתחלה אחר חליה: **דאי**
ביאה אחר מאמר היא. כגון מאמר לזו ובעל לזו להכי תנן לריכות (א) שנים גט וחליה דאי אמרת בגט סגי לה אמרי ביאה של זו
אחר קנין של זו מעליותא היא ואחי למיבעל ביאה אחר ביאה וקא פגע באסור אשת אח: **חליה פסולה.** שאמר גט אי אחר מאמר:
אין אחריה כלום. דאי הדר עבד מאמר או גט בשלישית לא מהני: **משום חליה אחר חליה.** דלא יתי למיחלן לשמי יבמות זו אחר
זו או שני יבמין ליבמה אחת זה אחר זה: **כל כי הני חלון ותיויל.** כוונת מאי איכפת לן כל ימיה תחלוין: **משום חליה אחר ביאה.**
דלא יתי למימר יבמה כונסה יולדת בחליה בלא גט לא אמו למימר הכי דלטו חליה אחר חליה נמי לא בעיא גט למאמרו. והא
דלמירין אין אחריה כלום דכדכ העשוי אחריה קאמר דאי הדר עביד גט או מאמר או חליה בחתונה לא מיסתר בקרובותיה:
מאי